

Semja í Keypmannahavn

Oddagrein

NÓGV umrøddu samráðingarnar í Keypmannahavn gjørdust ikki tann stóra tog-togin, sum mong høvdu roknað við. Tað eydnaðist at fáa eina semju eftir bert fáum tímum.

NÚ eiga vit ikki at sammeta hesar samráðingarnar við tær undanfarnu, tí hesaferð var ikki talan um at skula útvega nýggj lán at bjarga bankum o.l. Hesaferð var stóran øðrvísi m.a. tí at danski forsætisráðharrin hevur vitjað her og hevur sæð, hvussu stóran er í landinum. Henda vitjan hansara hevur uttan iva hava sína ávirkan á viljan og ikki minst forståls hjá dønnum móttvegis føroyingum.

HÓAST mál enn liggja ósvarað og ógreidd, so má sigast, at semjan í Keypmannahavn er eitt gott úrslið fyri Føroyar. Hon ber í sær fleiri positiv ting sum eitt nú grunnurin at fáa gongd á virksemi í landinum. Eisini má tað sigast at vera áhugavert at hava fingið við í avtaluna, at tann skuld, sum vit annars skuldu byrja at gjalda aftur í 1999 nú er betingað av førleikanum í samfelagnum at kunna gjalda hesa skuld aftur. Tvs. at er fiskivinnan ikki komin fyri seg aftur til ta tíð og hava vit framvegis ikki fingið nakrar inntøkur frá eini møguligari olju, so fer danski staturin heilt at endurskoða stóðu sína til hesa skuld. Helst verður hann tá noyddur til at avskriva hana ella stóran part av henni. Hetta er greið tala.

HINVEGIN fekk okkara samráðingarnevnd ikki eitt bein til jørðina, tá tað galt spurningin um skyldu dana at vera við til at taka sína ábyrgd av bankabjargingunum, nakað, sum føroyingar og eisini danskir serfrøðingar hava lagt stóran dent á. Hetta verður so at biða fyrbils ella verður tað heilt at fara í gloymbókina. Í hvussu er týskt hetta at vera ætlanin hjá donsku stjórnini. Afturfyri hevur hon so viljað sett í semjuna tann partin, sum snýr seg um afturgjaldingina, at hon skal gerast í tann mun samfelagsbúskapurin loyvir tí. Her kann ein so siga, at báðir partar hava víst sín góða vilja, men um tað er nokk og umlívast kann við tí er so ein annar spruningur. Áhugavert verður at hoyra, hvat tingið hevur at siga til júst tann spurningin og hvørjar viðmerkingar fara at vera í samfelagnum sum heild.

VIT halda, at tað er sera umráðandi at hava góð viðurskipti við Danmark. Hetta má vera í besta felags anda og vilja, og eigur hvør ein parturin at kenna seg illa móttvegis hinum. Vit mugu finna semjur saman og royna at virka saman í tann mun tað ber til. Skal tað føroyska samfelagið fáast í gongd aftur mugu vit og danir stuðla hvør øðrum.

Sosíalúrín

10. FEBRUAR 18. NOVEMBER 1995

♦ Samfundsspidser sigtet for million-bedragerier:

Færøerne i chok efter stor-razzia

Det sendte chokbølger igennem den færøske forhandlingsdelegation og administrationen på Færøerne, da mindst 12 samfundsspidser uden varsel blev blev nedlagt i en stor-razzia.

♦ Færøsk politiker: Ligesom den tyske besættelse

♦ Færøsk politiaktion overrasker i Danmark

Overbetaling: Danmarks Skibskreditfond har strammet sine procedurer op i forbindelse med låntagning efter sager om overbetaling.

en stopper for adgangen til overbetaling med et nyt regulativ.

Om Danmarks Skibskreditfonda risiko for tab, siger Stig Kaare Lyngsø:

Lille tabss-nisk

måneder. Sidste år faldt en frifindelse i en lig ende sag. Færøerne. Dommen er stadfæstet ved Østre Landsret. I øvrigt er de retsoplysningschefen på Svendborg Skibsskreds i en sag om tilsvarende kapacitet på 18 millioner.

Húsarannsóknirnar vakt miklan ans í Danmark

Donsk bløð gjørdur í gjár nógv burtur úr teimum umfatandi húsarannsóknunum, ið hava verið seinnu dagarnar í Føroyum, Danmark og Grønlandi. Og sum skilst á tí, bløðini skrivaðu í gjár, koma húsarannsóknirnar eins óvart á í niðri og tær gera her

Hóast eitt trísífrá tal av politistum í Føroyum, Danmark og Grønlandi var við í teimum umfatandi húsarannsóknunum, ið vórðu gjørdar mikudagin og partvís eisini hósadagin, eydnaðist so væl hjá politinum at halda rannsóknirnar loyniligar, at eingin grunaði nakað frammanundan.

So mikið meira hava hesar umfatandi rannsóknirnar vakt miklan ans – eisini uttan fyri landoddarnar.

Donsk bløð gjørdur í gjár sera nógv burtur úr húsarannsóknunum, ið eisini settu sín dám á hyrin hjá nøkrum fólki í Danmark mikumorgunin.

Politiið var á 19 støðum í Norðurljótlandi, Suðurljótlandi, Fjóni, Sælandi og á leiðini við Keypmannahavn og gjørdi húsarannsóknir. Tað skjalatillfarið, ið hald varð lagt á har, verður sent til Føroya, so skjólini kunnu verða kannað nærri her.

Bilsin undirstjóri

Stóra danska blaðið Berlingske Tidende skrivaði í gjár í yvirskrift: »Færøsk politiaktion overrasker i Danmark«.

Blaðið hevur eitt nú tosað við Stig Kaare Lyngsø, ein

av undirstjórnunum í Danmarks Skibskreditfond, har hann greiðir frá, at hann visti av, at politiið var í ferð við at gera kanningar, men at tiltakið við stóru og umfatandi húsarannsóknunum hevur gjørt hann bilsan:

– Eg eri bilsin av, at farið er so drastiskt til verka, sigur hann við Berlingske Tidende sum viðmerking til tær 150 rannsóknirnar hjá grannskoðarum, bankafólki, sakførarum og politikarum mikudagin og hósadagin.

Hinvegin avsannar hann, at Danmarks Skibskreditfond stendur at missa serliga nógv pening, orsakað av møguligum yvirfíggingum av føroyskum fiskiskipum:

– Vit tosa ikki so frægt sum um prosent, vit tosa um promillur. Í stóru heildini í skipskreditgrunninum er talan bert um »beskedne beløb«, sum Stig Kaare Lyngsø málber seg.

Hinvegin vil hann ikki siga nakað um, hvussu tað skal hava borið til hjá lán-takarunum at fíggað skipini 100% gjøgnum grunnin og føroyska landsstýrið, tá lóglig atgongd bert var til 90% lánsfígging:

– Um tað hevur borið til

hjá teimum at gera hetta »nummarið«, kunnu vit ikki siga nakað um, so leingi sum rætturin situr, sigur undirstjórin, ið her sipar til Skálafjals-málið, ið framvegis er fyri í Føroya Rætti.

Kendir danskir sakførarar uppi

Sambært B.T., ið eisini hevur gjørt nógv burtur úr húsarannsóknunum í útgávuni í gjár, eru »Færøerne i chok efter stor-razzia«. Somuleiðis sigur blaðið í yvirfíggingarunum oman fyri yvirskriftina: »Samfundsspidser sigtet for million-bedragerier«.

B.T. hevur eisini tosað við Magnus Møller, ið er ákæri í bæði Heygadrangs- og Skálafjals-málinum.

Blaðið skrivar, at málið um svik eisini hevur sterkt samband til Danmarkar, og viðari verður skrivað, at Møller hevur »svært ved at afvise«, at onkir kendir sakførarar í Keypmannahavn eru millum teirra, ið fingi »uvelkomment besøg i forbindelse med sagen«.

Blaðið nevnið sambandi við umrøðuna eisini, at føroyska kreppan hevur alt hópin av svörtum skemti og skemti sum heild.

Soleiðis skuldi »menig-

mand i Thorshavn« hósadagin hava hildið sær á gamni yvir, at ein rættliga kendur sakførari í Havn allan dagin gekk aftur og fram í gongugotuni, so øll kundu siggja, at hann ikki var millum teir skuldsettu.

Blaðið sigur eisini, at tað ikki er »hr. hvemsomhelst«, ið hevur fingið vitjan av politinum hesar dagarnar, men at kanningarar eitt nú hava umfatað tveir fyrrverandi lögmenn, Jógvan Sundstein og Paula Ellefsen.

»Vedholdende rygtter taler også om et enkelt lagtingsmedlem som sigtet i sagen«, skrivar B.T.

Løgmaður ber saman við týsku hersetingina

Edmund Joensen, lögmaður, verður í B.T. endurgivin fyri at samanbera ta stóru húsarannsóknina við týsku hersetingina av Danmark undir seinna heimsbardaga:

»En aktion af den størrelse virker meget voldsom. Det kom som en fuldstændig overraskelse, som kan sammenlignes med den gang, Danmark blev besat af tyskerne,« endurgevur B.T. okkara »forbløffede« lögmenn.

hj.